

Høringssvar til forslag til fremtidig skole- og tilbudsstruktur og opplæringsmodeller i Innlandet fylkeskommune. Skrevet av lærere ved Medier og kommunikasjon, Hadeland videregående skole.

Til fylkespolitikerne i Innlandet fylkeskommune (IFK)

Studieprogrammene Medier og kommunikasjon (MK) og Musikk (MDD – musikk) foreslås nedlagt ved Hadeland videregående skole (HVS), ifølge modellen til ny skole- og tilbudsstruktur. Forslaget er forankret i noe vi ikke kan forstå at baserer seg på annet enn feiltolkning av faktisk dimensjonering, søkertall og elevtallsgrunnlag, og vil frata ungdom i hadelandsregionen de eneste kreative vgs-tilbudene de har. Forslaget om nedleggelse er like merkelig som uheldig.

God søking til MK

Forslaget om å legge ned Medier og kommunikasjon (MK) må belage seg på en misforståelse og feiltolkning av søkertallmaterialet, etter det vi kan forstå. Dette kom også frem i løpet av Hadelandstinget 7. juni, da det viste seg at sentrale politikere fra Innlandet fortsatt opererer med en dimensjonering på 30 elever på MK ved HVS og tror utdanningsprogrammet plutselig kun hadde 50 prosent søkning. Dette er jo ikke riktig. I høringsinnspillet fra Utdanningsforbundet (UDF) ved HVS er bakgrunnen for endringen i dimensjonering beskrevet:

«Dette kan ved første øyekast framstå som en indikator for synkende interesse, men er i realiteten resultat av konkrete innsnevrende tiltak. Medielinjen var opprinnelig en yrkesfaglinje, og var dermed dimensjonert for ca 15 elever per klasse. Fra 2017 ble det besluttet å oppskalere linjen til å fylle studieforbereende-størrelse klasser med ca 30 elever på hvert trinn, og i denne perioden viser elevtallene at klassene fylte kapasiteten uten vansker. Så ble det i 2021 besluttet å nedjustere linjens klasser igjen til 15 elever som et effektiviseringstiltak, slik at medieklassene kunne slås sammen med musikklinjen i fellesfagene etter avviklingen av dramalinjen» (Blindheim Moe, 2024).

IFKs oversikt over søkere pr 6. mars 2023 (IFK, møte 6) viser at MK ved HVS er dimensjonert for 30 elever på VG2. Den faktiske dimensjoneringen er 15. Dermed er det også feil at søkertall til MK vg2 er under normalen, da det var 16 primærsøkere registrert til VG2.

Fra og med skoleåret 2022 er altså riktig dimensjonering for MK ved HVS 15 elever pr klasse, ikke 30. Denne nedjusteringen ble gjort for å bevare en bred tilbudsvifte på HVS (skolens visjon og motto er fortsatt: *rom for alle, blick for den enkelte*) slik at man kunne dele fellesfag med elever fra andre studieforbereende linjer da MDD drama ble lagt ned. Hadeland vgs har altså allerede foretatt nødvendige tilpasninger for synkende elevtallsgrunnlag i Innlandet. Prosessen i forkant av forslaget om å legge ned MK har vært fundert i et nært samarbeid med fylkesadministrasjonen og skolene, etter det vi har fått vite. Det er skremmende at en omfattende prosess som vil kunne lede frem til en rasering av skoletilbudet ved HVS, kan være basert på misforståelser og feiltolkning

av tallgrunnlaget for innsøking. MK har faktisk hatt gode søkertall og har startet opp med tilnærmet fulle klasser (også før nedskaleringen til 15 elever).

I dokumentet «Fakta om ny skole- og tilbudsstruktur» opererer IFK med en nedgang i elevtall for Hadelandsregionen mellom 2023 og 2028, men som ifølge SSB-tallene ikke er like markant som IFK skisserer. I forslaget er det heller ikke tatt høyde for at ungdom fra Akershus kan søke seg til HVS. Elevtallsprognosen til SSB for 2038 i aldersgruppen 16- 17- og 18-åringer er i Gran, Lunner og Jevnaker 917 (SSB, 2024), men IFK opererer med 807. Differansen mellom dette tallet og IFKs tall er 110 – noe som tilsvarer nærmere fire studieforberevende klasser. Det vil i tillegg være naturlig for ungdommer nord i Nittedal å søke seg til HVS-tilbud som for eksempel MK som ikke tilbys i nærheten i Akershus per i dag. Fra 2027 (når Gran eventuelt blir en del av Akershus) er det 1133 ungdom i aldersgruppen 16 – 18 år i Nittedal kommune. Det vil være synd å fjerne et etablert og velfungerende tilbud i regionen når elevtallsgrunnlaget faktisk ikke ser ut til å være sviktende.

En region i vekst

Hadelandsregionen er i vekst. Nye boligfelt utvikles – spesielt i sør (blant annet Gruatoppen på Grua, Sagaparken på Harestua og Liåkerfeltet i Lunner), og riksvei 4 utbygges. Selv om både Jevnaker og Lunner i dag er en del av Akershus fylkeskommune, har ungdom fra disse kommunene rett til å søke HVS – og gjør det i stor grad. Det er ikke så rart, for VGS-tilbudet i Akershus har ganske sprengt kapasitet, og det er enklere å komme seg til HVS for de fleste. HVS er og blir den viktigste nærskolen for svært mange av disse ungdommene. Om de kreative utdanningsprogrammene blir lagt ned ved HVS, vil altså elever som bor i en sentral region på Østlandet, måtte flytte på hybel. De nærmeste akershuskolene som tilbyr MK, er Nannestad og Hvam. Fra knutepunktet Lunner rådhus tar det om lag tre timer med offentlig kommunikasjon – en vei – å komme seg dit. For de fleste vil det bety at de velger bort kreative fag til fordel for en enklere hverdag. Det er i så fall svært synd – og ganske unødvendig – når HVS har et godt tilbud i dag.

Kreativ ungdom må ta regningen

Om MK og MDD blir lagt ned ved HVS, vil de kreative unge i regionen måtte ta støytten. Hva er alternativet om disse linjene blir lagt ned ved HVS? Valgmulighetene som er foreslått fra IFKs side, er at de kan søke seg inn på andre studieforberevende utdanningsprogram ved skolen. Dette er i beste fall tuftet på manglende oversikt over situasjonen. Idrettslinjen er svært oversøkt, og de kreative elevene som tradisjonelt velger MK eller MDD, har ofte andre mål enn teoritunge fag på studiespesialisering og ønsker å utvikle sine kreative ferdigheter – noe også samfunnet ellers skriker etter. Kreativitet, innovasjon og nytenkning trekkes frem i alle dokumenter som handler om skole. Avgangselev med MK i 2024, Josefine Skuland Abrahamsen, understreker hvor viktig det har vært for henne å gå MK – et studieløp hvor hun har fått utvikle nettopp slike nøkkelkompetanser samfunnet etterspør. Hun avslutter sitt leserinnlegg i Avisen Hadeland i april med denne treffende kommentaren: «Hvis vi ønsker at Hadeland skal utvikle seg, være fremtidsrettet og et godt sted å bo, må vi sørge for et utdanningstilbud

som møter samfunnsutviklingen. Medier og kommunikasjon er en av de mest relevante retningene jeg kan tenke meg for å oppnå dette» (Skuland Abrahamsen, 2024). Det vil være synd dersom Hadeland ikke skor elevene for fremtidens arbeidsmarked og fratar dem muligheten til å utnytte og videreutvikle sine kreative evner ved for eksempel å kunne velge MK på videregående.

En skole for regionen

For å tilpasse tilbudet innen mediefag ved HVS ytterligere til elevmassen i regionen utarbeidet vi lærere ved MK i september 2023 et forslag om å erstatte det studieforberedende utdanningsprogrammet Medier og kommunikasjon med studieprogrammet Informasjonsteknologi og medieproduksjon som et hybridløp med innbakt tredje påbyggingsår (IMST) – et yrkesfaglig studieløp med VG2-løpet Medieproduksjon og som fører til studiekompetanse. Dette forslaget ble forelagt skoleledelsen i flere møter høsten 2023. Til tross for at prosessen med tilbudsstrukturen for videregående ikke var ferdig, ville man ikke ta dette forslaget i betraktning, selv om det innebærer å være i forkant av endringsprosessene i skolesektoren og møte et ønske om å utarbeide fleksible utdanningstilbud som utfordrer dagens etablerte rammer. Dette synes vi er synd, da det følger av den nye opplæringsloven at elever får utvidede rettigheter og muligheter, noe forslaget i høyeste grad ville kunne møte, i tillegg til å gjøre tilbudet enda mer attraktivt.

Ukløkt å legge ned MK

Vi stiller oss uforstående til forslaget om å legge ned MK ved HVS når elevtallsgrunnlaget ikke ser ut til å gå ned slik IFKs prognoser viser og at dimensjoneringen ved MK allerede er nedskalert. Det at Gran kommune nå har sendt søknad om fylkesbytte, styrker også elevtallsgrunnlaget. Et tilbud som legges ned, vil være svært ressurskrevende å bygge opp igjen. Vi mener det er særdeles ukløkt å rasere et tilbud som har god søking og fyller klassedimensjoneringen, som ikke er undersøkt og som har tradisjon for god gjennomføringsgrad. Tidligere Oppland fylkeskommune forstod verdien av å tilby en region i vekst en bred studieprogramvifte på HVS da den nye skolen ble prosjektert og stod ferdig i 2012. De kreative fagene bør fortsatt være en del av et utdanningstilbud slik at Hadelandsregionen også fremover kan være attraktiv for folk som ønsker å etablere seg her, og at HVS kan avlaste en ellers sprengt kapasitet i Akershus fylkeskommune. Selv om Gran nå har søkt om fylkesbytte, vil investeringen Oppland fylkeskommune gjorde fortsatt komme regionen til gode – om ikke tilbudet kuttes drastisk av Innlandet fylkeskommune.

Vi ber dere fylkespolitikere innstendig om å verne tilbudet ved HVS og ikke fatte beslutninger som kan være basert på feilaktig tolkning av statistikk, dimensjonering og søkertall, og som vil ha store, negative ringvirkninger for hadelandsregionen og tilliggende områder fremover. Dessuten vil elevtallsgrunnlaget for regionen avhenge av et eventuelt fylkesbytte, og det vil være særdeles ukløkt og lite fremsynt å ta ned tilbudet før man vet mer om situasjonen fra 2027.

